

Szabó Loránd

A „Köztársaság kalóza” átkelt a Styxen

Bob Denard

2007. október 13-án, 78 éves korában elhunyt Pierre-Robert „Bob” Denard „ezredes”, aki a XX. század történetének második felében Afrika egyik legismertebb fehér zsoldosa volt az ír „Mad Mike” Hoare, a belga „Black Jack” Jean Schramme vagy a kilencvenes években Kongóban felbukkant Christian Tavernier mellett. Ő volt Franciaország sötétbe burkolt keze, Charles de Gaulle bizalmasának, Jacques Foccart-nak¹ a végrehajtója a terepen, vagyis Afrika volt francia gyarmatainak.² A vele szimpatizálók szerint a haza érdekében lépett fel, amikor az nyíltan nem tehetette, ellenségei szerint azonban csak pénzsóvárságát takargatta a hazafiasság látszatával, sőt, szemére vetik szélsőjobboldali kapcsolatait is – igaz, sosem tagadta meggyőződéses antikommunizmusát.

Életében számos nem teljesen tisztázott „foltot” találni, hiszen több eseményről vagy csak az általa közreadott beszámolót³, vagy többek nem egyező emlékeit ismerjük. Így nem csoda, hogy még a nemzetközi mércével is mértékadó lapok (pl. *The Independent*, *La Libération*, *Le Figaro*, *The Economist*, *Le Monde* stb.) róla szóló – a halála apropóján megjelent – rövid életrajzi leírásaiban⁴ is számos ellentmondó vagy változó adattal találkozhat az olvasó, melyek ellenére nem kétséges, hogy fordulatokban gazdag volt az élete.⁵ Az sem véletlen, hogy Frederick Forsyth:

A háború kutyái (*The Dogs of War*, 1974) című regényében róla mintázta a régi vágású nyugati zsoldost⁶, Clint Eastwood pedig 1979-ben megvette élete megfilmesítésének jogát.⁷

1929. április 7-én született Bordeaux-ban egy katonacsalád gyermekeként, tizenévesen már ellenálló volt a második világháború forgatagában, majd 1948-ban önkéntes matróznak szegődött Francia Indokínába. Az ázsiai gyarmaton a francia haditengerészeti kommandósok szállásmestere volt, később megfordult Algériában is⁸, majd 1952-ben kilépett/elbocsátották a hadseregből⁹, és sofőrnek szegődött Marokkóba, ahol belépett a protektorátus rendőrségének kötelékébe (1952–57). 1954-ben új állomáshelyén olyan jobboldaliak körébe keveredett, akik a baloldali francia miniszterelnök, Pierre Mendès France meggyilkolásán mesterkedtek.¹⁰ Letartóztatták, 14 hónapot töltött vizsgálati fogóságban, mielőtt felmentették. Marokkóban házasodott meg először. 1957 után Párizsban dolgozott egy háztartási gépeket árusító cég bemutató ügynökeként, amikor valamelyik ismerőse felhívta a figyelmét egy hirdetésre, melyben bányászati cégek kerestek biztonsági embereket a forrósodó Belga Kongó Katanga nevű régiójába. Legközelebb ott bukkant fel kommandós ruhában, a magának vindikált ezredesi rangban.

Az 1960-as évektől sorra avatkozott be a nyugati világ különböző afrikai konfliktusokba, főként Franciaország érdekében. Denard 1961 decemberétől nagyjából 1962 végéig, vagy 1963 januárjáig volt az 1960-ban függetlenné vált, majd polgárháborúba bonyolódó Kongóban a katangai „szörnyűek/borzalmasok” („*les affreux*”) nevű zsoldoscsapat egyik vezetője¹¹, akik támogatták (a belga bányai érdekeket képviselő) Moïse Tshombét/Csombét Katanga elszakadási törekvésében.¹² Egy másik zsoldosvezérrel, Mike Hoare-val sikeresen visszaverték a Tshombe ellen küldött ENSZ-erőket. A nemzetközi szervezet az USA támogatásával indított újabb támadást a szeparatistákat támogató zsoldosok ellen. Kolwezi eleste után (1963 januárja) Denard a portugálok jóváhagyásával Angolába menekült, majd onnan Franciaországba.

1963 augusztusától 1964 végéig 17 zsoldossal Észak-Jemenben tartózkodott a brit titkosszolgálat, az MI6 megbízásából, hogy a Szaúd-Arábia által pénzelt royalista törzsi ellenállók Mohamed al-Badr trónörökös vezette seregében küzdjön a Nasszer Egyiptom által¹³ támogatott köztársaságparti kormány ellen. Az egyiptomi repülők bombázása közepette tartott kiképzést a tuaregeknek a sivatagban.

1964 végén visszatért Kongóba, mivel Tshombe – immár miniszterelnökként – francia ejtőernyősökből és az Idegenlégióból toborzott zsoldosokkal együtt alkalmazásba vette. Egy csoport katangaival zászlóaljot hozott létre, és a kubai, illetve kínai támogatást élvező különböző baloldali gerillák (Gbenye, Soumialot és Mulele követői) ellen vonultak, melynek eredményeként számos ember visszatér-

Fotó: Szilasi Ildikó
Bunda asszonyok hajnalban
a gungui piacra felé menet,
Kongói Demokratikus
Köztársaság, Bandundu megye,
2006 ősze

hetett lakhelyére. Valószínű, hogy ő is részt vett a belga-amerikai Vörös Sárkány Műveletben, Stanleyville közelében ezernél is több fehér telepesét mentették meg attól, hogy lemészárolják őket a *simba* lázadók, azaz a kábítószertől feltűzelt helyi halálosztagok. 1965 novemberében a hadsereg vezetője, Joseph-Désiré Mobutu tábornok megdöntötte Tshombe hatalmát, amíg az külföldön volt. Az új kongói államfő tovább alkalmazta Denard-t embereivel, mivel azonban egy idő után bizalmatlanná vált amiatt, hogy szervezkednek ellene, feloszlatta a zsoldos hadsereget. 1967 nyarán Denard csatlakozott a Maniéma vidékén jelentős területet ellenőrző belga zsoldos, Schramme embereihez, valamint a katangaiakhoz a keleti lázadásban, de már a harcok elején megsebesült, és más sérültekkel együtt Rhodesiába repült (Ndaywel E Nziem 1998: 658–660.). Az ezt követő zűrzavarban megpróbálta az ostromlott

Schramme-t és embereit felmenteni: egy 80 főnyi, zsoldosokból és katangai csendőrökből álló kerékpáros osztag élén Angolából megpróbált hozzá eljutni, hogy segítse Schramme bukavui kitörését (melyre október végén került sor, amikor Ruandába menekült), de tragikomédiába fulladt az egész, a kongói légierő visszaüzte őket Angolába (Odom 1992).

1968–78 között a gaboni kormányt segítette tanácsadóként. Eközben több helyen is „segédkezett”. A Nigériában 1967–70 között önállóságra törekvő biafrai ibók oldalán küzdött 1968-ban, fegyvert és gyógyszereket szállítva nekik; majd állítólag egy a guineai kormány elleni akcióban is benne volt 1970-ben; 1972-ben Kadhafigal találkozott Líbiában; 1975-ben az MI6 és a CIA támogatásával Angolában harcolt Jonas Savimbi oldalán; 1976-ban Cabindában, 1977-ben pedig Beninben vett részt a baloldali rezsim megdöntésére irányuló puccskísérletben, majd állítólag megkeresték, hogy segítsen destabilizálni James Mancham seychelle-szigeteki rendszerét. A sikertelen benini csíny után 1977-ben újra Rhodesiába ment.

Még gaboni tanácsadói megbízatása idején jutott el első alkalommal későbbi „állandó fellépéseinek színterére”, a Comore-szigetekre, amelyek Mayotte kivételével 1975 nyarán mondták ki Franciaországtól való függetlenségüket.¹⁴ Francia kérésre szeptemberben letartóztatta Ahmed Abdallah elnököt, és a tizenéves Ali Soilih-ra cserélte.

1978 májusában visszatért a Comore-szigetekre 43 emberrel, hogy véget vessen Soilih véres uralmának, s visszacserélte Ahmed Abdallahot.¹⁵ Ettől kezdve a nem sokat érő comorei hadsereggel versengő, mintegy félezer fős elnöki gárda megszervezését vette kézbe bő tucatnyi európai (francia ajkú) kiképző segítségével. A gárda működési költségeihez előbb Rhodesia, majd az ottani fajvédő rezsim bukása után Dél-Afrika járult hozzá. Denard újból megnősült, áttért az iszlám vallásra¹⁶, a helyi gazdaság és infrastruktúra (útépítés, mezőgazdaság) fejlesztésében erőteljesen kivette a részét. 1978-as csínye viszonylagos stabilitást hozott egy évtizedre a szigeteknek, az elnök igazából csak a bábja volt, a tényleges hatalmat ő birtokolta. Egyben az izolált dél-afrikai apartheid-rendszer számára nyitott kiskaput, mely a Comore-szigeteken keresztül tudott fegyvereket beszerezni, másrészt Denard jól jött Franciaországnak is, hiszen Párizs rajta keresztül fegyvereket adhatott el az embargótól sújtott comorei rezsimnek, bár 1981-től a franciák¹⁷ látszólag eltávolodtak Denard-tól, különösen, miután 1987-ben a benini kísérlete miatt pert indítottak ellene. „Főhősünk” ezután inkább Pretoriához közeledett.¹⁸ A fájldöző Dél-afrikai Köztársaság a vele szemben álló Mozambik és Angola elleni katonai műveletek logisztikai központjaként is használta a Comore-szigeteket, ahova Pretoria Denard segítségével lehallgatóállomást telepített.¹⁹

1987-ben lázadás tört ki az elnöki gárdában Denard ellen, melyet ugyan sikerült levernie, de a nyolcvanas évek végére a Dél-afrikai Köztársaság is megváltozott, Namíbiát például hagyta függetlenné

válni, így a zsoldosokat a hivatalos politika már nem támogatta²⁰, mely miatt Abdallah, comorei elnök úgy vélte, itt az idő, hogy lerázza a nyakára ültetett európai vezetésű gárdát.

1989 novemberében állítólag Abdallah rendeletben szólította fel az elnöki gárdát a comorei hadsereg lefegyverzésére, mivel az – Denard szerint – puccsra készült. Feltételezések szerint a rendelet aláírása után a sereg egy tisztje az elnök irodájába lépett, lelőtte az államfőt, illetve megsebesítette Denard-t, mire az elnöki gárda egy európai tisztje lelőtte a merénylőt. Az új franciabarát elnök Mohamed Taki Abdulkarim lett. December elején francia ejtőernyős egységek Denard-t és embereit Dél-Afrikába menekítették, és csak 1993 februárjában tért vissza Franciaországba, ahol 1991 óta letartóztatási parancs volt ellene érvényben, a benini államcsínnel kapcsolatban indított per miatt. 1993-ban az ügyét tárgyaló párizsi bíróság bűnösnek találta és öt év felfüggesztettré ítélték.

1994 az apartheid megszűnésének és egy tartózkodóbb francia Afrika-politika kezdetének az éve volt, közben Denard azonban még egy puccsot végre hajtott. 1995-ben Norvégiában vett egy régi halászhajót, s szeptember 27-ről 28-ra virradóra Saïd Mohamed Djohar, comorei elnök hatalmát mintegy harminc emberével megdöntötték, ez volt a Kaskari Művelet.²¹ Maga Jacques Chirac, francia államfő is jóváhagyta Denard 1995-ös államcsínyét, mely ellen a fekete-afrikai országok először hiába tiltakoztak, csak mikor már azzal fenyegetőztek, hogy nem vesznek több fegyvert Párizstól, akkor avatkoztak be egy október 4-i francia–comorei megállapodás alapján a francia haderők.²² Djohar azonban mégsem maradt elnök, mivel Párizs szempontjából ellenőrizhetetlenné vált, így Mohamed Taki Abdulkarim került a helyére, aki a franciáknak is megfelelt. Denard megadta magát honfitársainak, akik haza vitték és 1999-ben perbe fogták, ezút-

tal Abdallah elnök 1989-es meggyilkolásáért, aki a hírek szerint el akarta Denard-t mozdítani a gárda éléről. 10 hónapot töltött előzetesben, de a volt elnök családja visszavonta a keresetet, és bizonyíték híján ejtették a vádat. Szabadulása után Denard visszavonult médoc-i szőlőbirtokára. Hiába akart, nem térhetett már vissza a szigetekre, mivel a közben újabb puccsokkal hatalomra jutott comorei elnökök sorra ellenezték azt. Közben felhalmozott vagyona a pereskedések és rossz befektetések miatt lassan elapadt, ráadásul szervezetét megtámadta az Alzheimer-kór. 2001-ben a veronai államügyész azzal vádolta, hogy szélsőjobboldali olasz körökben toborzott az akkori comorei elnök, Azali Assoumani ezredes hatalmának megdöntésére. 2006-ban az 1995-ös puccs pere kapcsán 5 év börtönt kért rá az ügyész, de ő és társai²³ azzal védekeztek, hogy Franciaország hallgatóságos jóváhagyásával cselekedtek.²⁴ Öt évet kapott felfüggesztve bűncselekmény elkövetésre irányuló csoportos szervezkedésért, bár a francia titkosszolgálat szerepét is elismerték az ügyben – ezért lett csak felfüggesztett. Ám 2007 júliusában a feljebbviteli bíróság pénzbüntetésre és 4 évre ítélte, melyből egy letöltendő, három felfüggesztett lett volna, de megromlott egészségi állapota miatt nem kezdte meg az egy év letöltését sem.

„A francia titkosszolgálat fegyveres karja volt ő a hidegháborús időkben, az állam zsoldosa, amikor a volt afrikai gyarmatokon a francia érdekeket a belpolitika részének tekintették” (Antoine Glaser, idézi: Lichfield 2007),

s a kérdésre az egyik perben, hogy csak akkor lépett-e akcióba, ha Franciaországtól „zöld lámpát” kapott, azt válaszolta, hogy nem egészen, sárgánál cselekedett... A titkosszolgálatok és a zsoldosok közt „ugyanolyan a kapcsolat, mint a nemes apa és fattyú fia közt”, nyilatkozta egy mai zsoldos. Denard nem hagyott hátra „szakmai” utódot: nincs igazán olyan a francia zsoldosok közt, akinek kellő katonai kikép-

Fotó: Szilasi Ildikó Emanuel, egy pende hagyományörző táncszóport tagja fellépés előtt, Kongói Demokratikus Köztársaság, Bandundu megye, 2006 ősze

zése, harci tapasztalata, kiképzői képessége, szervezőképessége és megfelelő felső kapcsolatai lennének. A mai francia zsoldosok közül senki nem képes egy század vezetésére, maximum egy szakaszéra, véli az egyik mai francia zsoldos. Az angolszászok ipari jellegű munkát végeznek, míg a franciák kézművesek, jobban tudnak improvizálni, a nem teljes háttér kényszere miatt (Dominguez – Vignaux 2003).

Denard átmenetet képviselt a pontszerű és szervezetlen zsoldosság (1960-as, 1970-es évek, rögtönzött akciók a frissen függetlenné vált államokban az erőforrások ellenőrzésének fenntartására) és a mai, bonyolult technikát használó katonai magánszervezetek között: a külpolitika meghosszabbított eszközeinek tekinthető. Amit a 80-as években gárdájával és a maroknyi európaival kialakított, az már a mai magánszervezetek egyik elődjének tekinthető, mivel ők is vállaltak katonai akciókat az afrikai kontinensen.²⁵ ☀

FELHASZNÁLT IRODALOM:

BÉGUIN, FRANÇOIS

2007 „Bob Denard a toujours agi pour le compte de l'Etat français” Le Monde, 15.10.2007. <http://www.lemonde.fr/web/article/0,1-0@2-3224,36-967276,0.html>.

CHAPLEAU, PHILIPPE

2003 „Les entreprises para-privées de coercition: de nouveaux mercenaires? De Bob Denard aux sociétés militaires privées à la française.” Cultures & Conflits n°52, 4/2003: 49–66. pp. <http://www.conflicts.org/document977.html>.

DOMINGUEZ, FRANÇOIS – VIGNAUX, BARBARA

2003 „La nébuleuse des mercenaires français.” Le Monde diplomatique, Août 2003: 4–5. pp. <http://www.monde-diplomatique.fr/2003/08/DOMINGUEZ/10303>.

THE ECONOMIST

2007 „Bob Denard. Bob Denard, mercenary and coup-master, died on October 13th, aged 78” (from print edition) The Economist, Oct 18th 2007. http://www.economist.com/displaystory.cfm?story_id=9982943.

FERREIRA, MANUEL

2001 „The Killing of a President. South African Military Intelligence (1987–1994).” <http://uk.geocities.com/sadfbok/manfer.html>.

LE FIGARO/C. M.

2007 „L'ancien mercenaire Bob Denard est mort” Le Figaro, 14 octobre 2007. http://www.lefigaro.fr/france/20071014.WWW000000028_lancien_mercenaire_bob_denard_est_mort.html.

LIBÉRATION

2007 „Feu Bob Denard. Le mercenaire français, impliqué dans plusieurs coups de force en Afrique, est décédé.” Libération, 14 octobre 2007. <http://www.liberation.fr/actualite/societe/284505.FR.php?rss=true>

LICHFIELD, JOHN

2007 „Bob Denard. Mercenary Operating in Africa.” Independent Online, 16 October 2007. <http://news.independent.co.uk/people/obituaries/article3063842.ece>.

MARGOLIS, ERIC

2006 „Denard” June 29, 2006. <http://www.ericmargolis.com/archives/2006/06/denard.php>.

Fotó: Jasper Kata
Korán-olvasás az apai sírnál

Fotó: Szilasi Ildikó
Bunda asszony portréja,
Kongói Demokratikus Köztársaság,
Bandundu megye, 2006 ősze

NDAYWEL E NZIEM, ISIDORE

1998 Histoire générale du Congo. De l'héritage ancien à la République Démocratique. Paris, De Boeck & Larcier (Duculot).

ODOM, THOMAS P.

1992 Shaba II: The French and Belgian Intervention in Zaire in 1978. U.S. Army Command and General Staff College, Fort Leavenworth, Kansas Combat Studies Institute. <http://www-cgsc.army.mil/carl/resources/csi/odom2/odom2.asp>.

OPERATION AZALEE (S.D.)

<http://www.specwarnet.net/miscinfo/azalee.htm>.

SAINT-JACQUES, PATRICE

2007–2008 „Bob Denard le mercenaire.” Le Monde et ses magouilles. <http://www.monde-magouilles.com/bobdenard.php>.

TELEGRAPH

2007 „Bob Denard” Telegraph, 16/10/2007. <http://www.telegraph.co.uk/news/main.jhtml?xml=/news/2007/10/16/db1601.xml>.

WIKIPEDIA

2007 „Bob Denard” http://fr.wikipedia.org/wiki/Bob_Denard, http://en.wikipedia.org/wiki/Bob_Denard.

VÉGJEGYZET

¹ Ismertebb becenevén *Monsieur Afrique*, aki több elnöknek volt afrikai ügyekben tanácsadója 1960–1974 között.

² Az úgynevezett *Françafrique*-ban („Franciafrikában”).

³ Denard, Bob – Fleury, Georges (1998): *Corsaire de la République*. Paris, Robert Lafont.

⁴ Magyarul egy bővebb életrajzi ismertető a *Kül-Világ* című on-line folyóiratban jelent meg. Csizmadia Sándor (2007): „A „köztársaság kalózkapitányának” halálára” *Kül-Világ*, IV. évf. 2007/3. <http://www.kul-vilag.hu>.

⁵ Még az is keveredik, hogy Bob Denard volt-e az eredeti neve, és a Gilbert Bourgeaud nevet csak a francia titkosszolgálattól kapta, vagy netán fordítva? A nyolcvanas évektől már kezdték „kiszínezni” élettörténetét, tévés show-műsorokba hívták meg.

⁶ Mivel 1968-ban a biafrai háborúban járt tudósítónaként.

⁷ A tervből azonban semmi sem lett.

⁸ Az egyik változat szerint itt kapott golyót a lábába (és eszerint Marokkó után járt Algériában, párizsi tartózkodása előtt), amitől sánta lett, egy másik szerint Kongóban szerzett sebesülése okozta.

⁹ Egyik változat szerint egy étterem felgyújtása miatt, egy másik szerint egy saigoni bordélyban szított lázadás miatt kellett távoznia.

¹⁰ Ekkor adta fel Franciaország Indokínát, megpendítette a tunéziai belső autonómiát, és elkezdődött az algériai háború.

- ¹¹ Valószínűleg az egykori algériai idegenlégiós Roger Faulques, a katangai zsoldosok vezére vitte oda.
- ¹² Érdekes, hogy embereit válogatás nélkül sorakoztatta fel, holott korábban a fehérek szigorúan előrébb kerültek.
- ¹³ 70 000 katonával.
- ¹⁴ Comorei Iszlám Szövetségi Köztársaság.
- ¹⁵ Ali Soilih hozzá hasonló korú iszákos fiatalokkal kormányzott, rendőrfőnöke 15 éves volt. Eric Margolis (Margolis 2006) szerint éppen tivornyázott, amikor Denard rányitott, és lelőtte, comorei üzletemberek fizettek neki, hogy szabadítsa meg őket tőle. Egyes vélekedések szerint Soilih a szocialista tömb felé is kacsingatott, ezért is terhessé vált uralma. Soilih megölését Denard viszont mindig tagadta perében: „Katona voltam, nem gyilkos.” Ha ebben az esetben bizonyíthatóan nem volt is gyilkos, azért kínzásokban részt vett, amint az egyik ellenzéki comorei emlékeztetett az általa 1985–89 között elszenvedett kínokra a börtönben.
- ¹⁶ Felvette a Szaid Musztafa Mahdzsub nevet, bár emberei csak „Col Bako”-nak vagy az „Öreg”-nek hívták, az afrikaiak pedig „fehér ördög”-ként is emlegették, s legálisan élt együtt több nővel a Comore-szigeteken, ahol a férfiak kb. 20 %-a poligám, kapcsolataiból pedig összesen 8 gyermeke született.
- ¹⁷ A szocialista Mitterrand-nal az élen, aki annak idején Mendès France belügyminisztere volt.
- ¹⁸ 1988-ban Párizsban megölték az ANC képviselőnőjét, Dulcie Septembert, aki Nelson Mandela közeli kollégája volt. A tett elkövetésével az apartheid bukása után a régi rendszer emberei Bob Denard jobbkezét, Jean-Paul Guerrier-t vádolták, de az ügynek nem lett folytatása.
- ¹⁹ A Comore-szigetek ráadásul jó leszállóhely volt az Iránba tartó fegyverszállmányoknak.
- ²⁰ Évi 6 millió dollár volt a comorei elnöki gárdának juttatott támogatás, amelyet a dél-afrikaiak a rhodesiaiaktól „örökölték”, de a végén már a támogatást felezniük kellett az apartheidre nehezedő nemzetközi nyomás miatt (Ferreira 2001).
- ²¹ Az 1995-ös puccsot a comorei ellenzék pénzelte Denard egyik törvénytelen, drogüzlet miatt letartóztatott fia és korzikai vállalkozók segítségével, akik Afrikában szerencsejáték-vállalkozásokban voltak érdekeltek. A vizsgálat szerint a szigetektől offshore-paradicsomot és szabad kikötőt akartak létrehozni (Libération 2007).
- ²² Ezt a különböző francia kommandós alakulatok mintegy ezer emberével végrehajtott akciót Azálea Műveletnek nevezték.
- ²³ Perükben Charles Pasqua és más gaulle-ista politikusok is kiálltak mellettük.
- ²⁴ Hivatkoztak több telefonhívásra Jacques Foccart-tól, aki a kormány afrikai ügyekért felelős megbízottja volt akkor, és a DGSE (1982 előtt SDECE) – a francia külföldi elhárítás – több magas rangú tisztjének támogatására.
- ²⁵ Denard a comorei elnöki gárda felállításával és frankofon zsoldosaival elindított egy profizmusra törekvő vállalkozást, mely mögött egy hotel-láncnak dolgozó szolgáltató vállalat (őrzés és fuvarozás) is anyagi háttérrel biztosított. Ez tette lehetővé számára kisebb akciók végrehajtását a líbiai erők ellen Csádban 1981–82-ben és egy későbbi, meg nem valósult eltervezését Vanuatuban 1990-ben. De a kilencvenes években megjelentek a nagy és jól szervezett angol-szász katonai magánvállalkozások, mint az angol Sandline, a DSL vagy a dél-afrikai Executive Outcomes. Ezek egyrészt a hidegháború utáni leszerelési és seregharcúsítási folyamatok során feleslegként megjelenő munkakerőt tudták meglovagolni, másrészt a nagyhatalmak a költségcsökkentés folyamatában elkezdték „kiszervezni”, magánkézbe adni az addig hagyományosan a nemzeti hadsereg kizárólagos hatáskörébe tartozó feladatokat (képzés, támogatás, szállítás, aknakeresés, csapatok és objektumok védelme).

Tudta, hogy a Generalinál kedvező feltételekkel takaríthat meg euróban?

Tegyen szert árfolyamnyereségre új Aranszárny Euró biztosításunkkal! Forint-megtakarításait egyedülálló módon MNB középárfolyamon váltjuk át és fektetjük be euróban!

Keresse munkatársainkat!
 Generali-Providencia Zrt.
 Pécs, Tüzér u. 13.
 Pécs, Budai Nagy Antal u. 1.
 Pécs, Király u 23-25.

Részletek: www.general.hu/aranyszarnyeuro

